

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

53. De irregularitate ex defectu originis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

& ad beneficium curatum solus Papa, vt habetur in eod. etiam ad dignitates, & personatus dispensat Episcopus, sed solus Papa, cap. nimis, de fili. presbyt. Per Religionis autem ingressum, & professionem tollitur irregularitas, possunt promoueri ad omnes etiam sacros ordines, non tamen prælationes, vt habetur cap. i. de fili. presbyt. Hæc est irregularitas ex defectu natalium.

De irregularitate ex defectu originis.

CAPVT LIII.

Irregularitas ex defectu originis prouenit ex seruitute, seu qui enim ordinari non debent d. 54. per totam, & extra de serui. non ordin. Hæc autem materia sequentibus dist. explicatur.

Primò, qui nascitur ex matre libera, etiam si pater seruus sit, non est irregularis, nec repellitur à promotione, quia seruus non est, c. dilectus, de serui. non ordin.

Secundò, seruus factus prius liber, & à seruitute omninò liberatus, promoueri potest, can. nulli. d. 54. & cap. i. de serui. non ordin.

Tertiò, ante obtentam libertatem, & plenam manumissionem non debet ordinari, capit. nulli. d. 54. & cap. i. de serui. non ordin. & Gloss. capit. 2. de serui. non ordin. & can. ex antiquis, d. 54.

Quartò, si seruus ante libertatem obtentam, sciente domino, & non contradicente, ordinatur, efficitur statim liber, etiam si seruus, 2. d. 54. peccat tamen, tam Episcopus, qui promouet, quam seruus, qui promouetur, quia contra Canones agit, cum prius libertas esset obtinenda.

Quintò, si sciente domino, & contradicente, siue etiam ipso domino ignorante promouetur in sacerdotem, statim fit liber, cap. per venerabilem, qui fili. sint legit. Aliqui affirmarunt, si contradicente domino fit sacerdos, reuocari debere à seruitute, & deponi, vt referunt gloss. capit. 2. de serui. non ordin. & Gloss. can. ex antiquis dist. 54. tamen verius est, sacerdotem ordinatum fieri semper liberum, vt ex dicto cap. per venerabilem, constat, & tenet Hugo citatus à Gloss. & Terecr. can. frequens d. 54. est tamen distinctio facienda à domino contradicente, vel ignorante, aut Episcopus, siue præsentator

licet

sciebat esse seruum, aut non, si sciebat, tunc duplum restituet domino, nempe duos seruos, aut pretium; si solus Episcopus sciebat, solus ipse duplum restituet; si vero uterque nempe Episcopus, & Praesentator, tunc uterque simul restituet duplum, ita ut partem vnus, partem alter reddat, seruus verò manebit liber, can. si seruus, d. 54. idem de testimonio dicitur, qui falsum testificatus est, peccat etiam mortaliter, qui sciens ordinauit secundum Hugo. relatum à Turrecr. can. si seruus, citato: non tamen committit furtum secundum eisdem, quia non fecit commodo proprio, ut sibi seruum retineret, quod si etiam Episcopus, & ceteri ignorarunt, tunc autem non habet unde restituant domino duplum, tunc seruus ordinatus presbyter reddet domino peculium, & manebit liber, can. ex antiquis d. 54. quod si adhuc non habet peculium, manebit liber, & seruiet domino in diuinis, & spiritualibus officijs, aut honestis conuenientibus sacerdoti, can. frequens d. 54. quod si in hoc contumax fuerit, degradabitur, & seruiet domino, secundum Anon. 3. p. tit. 28. cap. 6. §. 6. qui allegat Innoc. Raym. & Gosfred. Hæc de seruo promotio in sacerdotem.

Sexto, si domino ignorante, aut sciente, & contradicente seruus ordinatus fuerit in minoribus, tunc, si Episcopus, praesentator, aut testis sciunt, reddent domino duplum, & seruus manebit liber, & ministrabit sicut & sacerdos, can. si seruus d. 54. quod si ipsis ignorantibus, tunc seruus ordinatus deponetur, & reuocatus in seruitutem reddetur domino, can. ex antiquis d. 54. & can. nulli. ead. d. & cap. 2. de seru. non ordin.

Septimo, si sciente domino, & contradicente, aut si ignorante ordinatus fuerit in diaconu, tunc si Episcopus, praesentator, aut testis sciebant, reddent duplum domino, ut dictum est in alijs, & manebit liber seruus; quod si ignorauerint omnes, qui ordinatus est in Diaconum, reddet domino vicarium, id est alterum seruum loco sui, can. ex antiquis d. 54. & manebit liber, Gloss. ibi, siue vicarium, siue pretium reddat; quod si non habet, reuocatur in seruitutem, & reddetur domino. Est ergo differentia; nam ordinatus in minoribus, statim in seruitutem reuocatur: Diacono verò conceditur, ut reddat vicarium, aliter reuocatur in seruitutem, & deponitur: at promotus in sacerdotium semper manet liber, & ministrat in ordine, debito tamen peculio, vel exiguo, aut si non habet seruiat in honestis, nempe fiat Capellanus domini, aut alia faciat,

faciat,

faciat, quæ decent sacerdotem. Quod de Diacono decre-
est, idem de Subdiacono faciendum declaratum est, cap.
ramur. de seru. non ordin.

Octauò, quando ignorante Domino seruus ordi-
Dominus intra annum potest repetere, quo transacta
citur liber; loquor in casibus, in quibus seruus non libera-
per promotionem: nam presbyter factus, statim liber est
tur; in cæteris omnibus, quando non fit liber, aut quando
netur reddere Vicarium si presbyter est peculium, aut si ser-
pus scit, tenetur reddere duplum. Deniq; in omni casu,
Dominus potest aliquid repetere pro seruo, datur tempus
ni vnus ad repetitionem, quo peracto seruus fit omnino
ber. Si verò fiat Monachus sine ordine, datur triennium ad
petendum, quo perfecto liber est. Hæc habentur cap. si ser-
2. d. 54.

Nonò, seruus promotus maioribus ordinibus in casibus
quibus restituitur domino effectus seruus, non potest con-
here, sed manet obligatus voto, quod posuit domino cum
inuito facere. ita dicit Turrecre. secundum Hugo. cau. nulli
54. & ibi gl. & Anto. 3. par. tit. 28. c. 6. §. 6. Si autem in minoribus
est, potest contrahere.

Decimò, restitutus & reuocatus in seruitutem non portat
bit habitum, nec tonsuram, quia in statu serui est, nec dignitas
ti Ecclesiastica id conuenit. quamuis Turrecre. can. nulli citat
dicat, quod arbitrio domini portabit habitum, tonsuram etiam
si sine scandalo domini id fieri potuerit. Ego credo, quod nec
trum portare debet, etiam volente domino, nisi liberum eum
faciat propter causam dictam.

Postremò, in eo casu, quo seruus efficitur, secundum Glo-
can. nulli, d. 54. & Anton. loco citato, non perdit privilegium
clericale, can. si quis suadente 17. q. 4. At Turrecre. eod. can. nulli
distinguit; respectu enim domini sui dicit carere privilegio
lo; non enim factum est vllum præiudicium domino, sed hoc
illi percutere vt ante: respectu verò aliorum gaudet privilegio
& hoc tenet Hosti in c. 2. de seru. non ordin. & hoc est verum
secundum etiam Turrecre. eodem can. perdit privilegium ser-
quod maxime confirmatur ex Concil. Trid. sess. 23. cap. 6. qui
tonsuram & habitum non habet. In hac irregularitate serui-
tis non dispensat Episcopus, sed Papa; imò puniunt Episcopi
ordinans seruum, vt ex supra iam dictis satis constat.